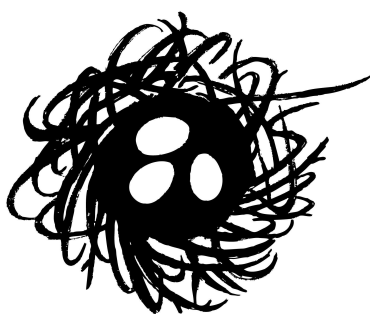




**Vrabcí
Hnízdo**

**LESNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA
VRABČÍ HNÍZDO**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
SEDM BAREV DUHY**

*„Nechť je příroda vaším prvním učitelem“
Sv. Bernard z Clairvaux*



OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU LMŠ VRABČÍ HNÍZDO:

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
III. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
1. FILOZOFIE ŠKOLY, VZDĚLÁVACÍ CÍLE A ZÁMĚRY	6
2. FORMY A METODY PRÁCE	8
IV. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	8
1. VĚCNÉ PODMÍNKY	8
1.1 Zázemí sloužící k odpočinku, hygieně a stravování	8
1.2 Zajištění hygieny v zázemí LMŠ	10
2. ŽIVOTOSPRAVA	10
2.1 Pobyt dětí v přírodě	10
2.2 Stravování	11
2.3 Odpočinek	11
2.4 Pohyb	11
3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	12
4. ORGANIZACE CHODU	12
4.1 Režim dne	12
4.2 Rytmus týdne	13
4.3 Rytmus roku	13
5. ŘÍZENÍ ŠKOLY	14
6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ	15
7. SPOLUÚČAST ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ, VZTAHY SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI	15
8. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	15
8.1 INTEGROVANÉ BLOKY	19
8.1.1 FIALOVÁ - NAŠE ŠKOLKA	19
8.1.2 INDIGOVÁ - ŽIVOČICHOVÉ	21
8.1.3 MODRÁ - VODA	22
8.1.4 ZELENÁ - ZELENÉ KRÁLOVSTVÍ	23
8.1.5 ŽLUTÁ - VESMÍR A PLANETA ZEMĚ	24
8.1.6 ORANŽOVÁ - TRADICE A SVÁTKY	25
8.1.7 ČERVENÁ - LIDÉ	26
8.1.8. DUHA	28
9. PŘEDŠKOLNÍ PŘÍPRAVA	29
VI. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	30
1. PŘIJETÍ DÍTĚTE DO LMŠ	30
2. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH	30
2.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	30



2.2 Vzdělávání dětí nadaných	31
2.3 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	31
3. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	32
VII. EVALUAČNÍ SYSTÉM	32
1. EVALUACE DĚTÍ	32
2. EVALUACE LMŠ	33
3. AUTOEVALUACE LMŠ	33
3.1 SWOT analýza	33
3.2 Sebehodnocení pedagoga	34
3.3 Etický kodex pedagoga LMŠ	34

Školní vzdělávací program (ŠVP) schválen ředitelkou školy.

ŠVP vypracoval kolektiv pedagogů a ředitelka LMŠ Vrabčí hnízdo na základě Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a dalších metodických zdrojů.

Účinnost od: 1. 9. 2024



I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název:	Lesní mateřská škola Vrabčí hnízdo, š.p.o.
Sídlo:	Hraniční 575/3, Ludgeřovice 747 14
Zázemí:	Ludgeřovice-Vrablovec, 747 14
IČO:	08865361
Telefon:	732 829 831, 603 172 871
Rezortní identifikátor:	691013845
Zřizovatel:	Spolu Venku, z.s.
Adresa:	Hraniční 575/3, Ludgeřovice 747 14
IČO:	06964192
Telefon:	775 198 455
Typ zařízení:	celodenní s pravidelným provozem
Kapacita LMŠ:	1 třída pro skupinu 24 dětí
Ředitelka LMŠ:	Mgr. Barbora Staňková
Provozní doba	7:30 - 16:00
Zpracoval:	kolektiv pedagogů
Účinnost od:	1.9.2024



II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Typ školy: Lesní mateřská škola s kapacitou 24 dětí

Stravování: Denní dovoz jídla

Provoz zařízení/kapacita: celodenní 24 dětí

Kapacita pedagogů: 3-4 pedagogové na skupinu 24 dětí

Provozní doba: pondělí – pátek, 7:30 – 16:00

Lokalita školy:

Lesní mateřská škola Vrabčí hnízdo (dále LMŠ) se nachází v klidném prostředí na katastrálním území osady Vrablovec, která je součástí obce Ludgeřovice. Ludgeřovice jsou jednou z největších obcí na Hlučínsku. Osada Vrablovec se rozkládá na spojnici mezi městy Ostrava a Hlučín. Vrablovec obklopuje široký pás lesa, který navazuje na kaskádu ludgeřovických rybníků.

Vzdělávací program probíhá nejen v lese, ale LMŠ využívá také své zázemí - oplocený pozemek v přímé blízkosti lesa. Nedaleko pozemku se nachází lesní výletní areál v malebném údolí s mysliveckou chatou Ostříž. Alejí, zvanou Farská cesta, je možné dojít až do Ludgeřovic ke kostelu sv. Mikuláše. Na druhou stranu pak cesta vede Ludgeřovickým lesem k mokřadům a rybníkům. Směrem na Hlučín je možné alejí dojít na pozemek ochránců přírody Agri Nostra, kde se nacházejí květnaté louky a tůň s chráněnými živočichy. Pozemek školy je mírně svažité a travnatý. Přestože se nachází přímo u lesa, je dobře dostupný z hlavní silnice po obecní cestě.

Charakter a specifika LMŠ:

Dopolední vzdělávání v LMŠ probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy. Vzdělávání se v LMŠ uskutečňuje v přírodním a výjimečně také v sociokulturním prostředí. Děti denně pobývají v lese a v přilehlém okolí. Chůze je pro nás velmi důležitá. Děti tráví čas venku za každého počasí. Zázemí slouží dětem k odpočinku a v době nepříznivého počasí. Na pozemku jsou dětem k dispozici dvě jurty - 7 m a 8 m, se zastřešeným přístavkem, který je spojuje a tvoří zastřešenou terasu. Tu děti využívají v teplých měsících v době oběda k jídlu a po obědě k výtvarným a jiným klidovým činnostem. V zimě se stravování uskutečňuje ve vytopené jurtě. Jurta je unikátní prostor s kruhovým půdorysem, který díky svému netradičnímu charakteru přírodního obydlí působí na ty, kteří v ní pobývají, relaxačním a uklidňujícím dojmem. Sociální zázemí je zajištěno formou hygienických separačních kompostovacích záchodů a tekoucí vodou z denně přivážených barelů s čerstvou vodou.



Dostupnost:

LMŠ Vrabčí hnízdo je dostupné autem do 20 minut jak z centra Ostravy, tak z Ostravy - Poruby. Z Ludgeřovic a Hlučina pak autem do 10 minut. Pozemek školky je dobře dostupný z hlavní silnice vedoucí z Ludgeřovic do Hlučina na Rovniny, která tvoří spojnici mezi Ostravou a Hlučínskem. Z této silnice k pozemku LMŠ vede zpevněná obecní cesta. K pozemku LMŠ se dá snadno dojet autem. V bezprostřední blízkosti do 5 minut chůze je autobusová zastávka autobusu č.67. Případně do 20 min chůze pak zastávka autobusu č. 56.

III. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

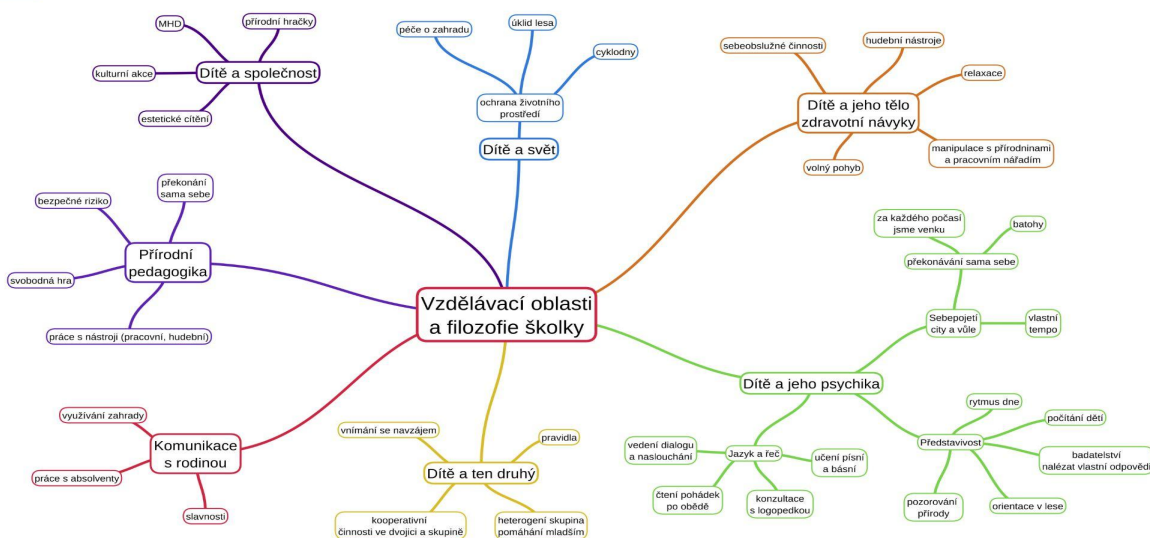
1.FILOZOFIE ŠKOLY, VZDĚLÁVACÍ CÍLE A ZÁMĚRY

Cílem je být součástí přírody a společnosti kolem nás, jít dětem příkladem a vést je k tomu, aby byly spokojené, zvědavé a sebedůvěrou naplněné, nebály se projevit vlastní názor a byly dostatečně odolné a empatické.

- Naše výchovně vzdělávací principy vychází z přírodní pedagogiky, svobodné hry a trvale udržitelného rozvoje.
- Vytváříme klidné a vstřícné prostředí, kde dítě nalézá dostatek lásky a porozumění.
- Pedagogové, kteří s dětmi pracují jsou trpěliví, pevní a spolehliví.
- Vycházíme z reálných potřeb dítěte.
- Pomáháme dětem pochopit fungování sociální skupiny a schopnost se do ní zapojit.
- Podporujeme přirozený zájem a touhu dětí po poznání a užitečnosti.
- Pobyť v přírodě a učení nápodobou děti přirozeně vede k hodnotám, které naplňují lidský život.
- Pomáháme jim zafixovat si společensky přijatelné návyky a řád, vyvářet si svůj vlastní názor.
- Zaměřujeme se na rozvoj smyslového vnímání a nácvik praktických dovedností.
- Nespěcháme, nesoutěžíme, program tvoříme formou nabídky.



miMind



Hlavními pilíři našeho vzdělávacího programu jsou:

1. Přírodní pedagogika

Každodenní volný pobyt dětí v přírodě umožňuje rozvoj nejen fyzické kondice, ale také emočního a psychického zdraví. Vycházíme z přesvědčení, že si člověk nové znalosti, dovednosti i postoje nejlépe osvojí na základě vlastních prožitků a zkušeností v přímém kontaktu s přírodou. Vnímáme důležitost pohybu, který souvisí s rozvojem myšlení a mluvení. Děti denně chodí na procházky, tráví čas venku v různorodém prostředí, pozorováním, objevováním a interakcí s přírodou se mohou všestranně rozvíjet.

2. Svobodná hra

Důležité je pro nás využití svobodné hry. Tato hra není nijak omezována (snad jen z hlediska bezpečnosti), či řízena ani hodnocena. Děti k ní využívají pouze toho, co si sami vymyslí, najdou či vytvoří. Jedná se o nejpřirozenější způsob učení, rozvíjí se tak fantazie a sociální dovednosti v interakci s vrstevníky. Dítě při ní objevuje své psychické a fyzické limity. Má možnost ověřovat si svou zralost i dovednosti. Je podmínkou pro zdravý rozvoj vůle, tvořivosti a radosti ze života.

3. Bezpečné riziko

Nedílnou součástí rozvoje dětí je práce s bezpečným rizikem. Překonávání překážek, lezení na stromy, práce se skutečnými nástroji a využívání ohně dětem umožňuje vytváření a upevňování důvěry v sebe sama a ve své schopnosti. Pedagogové tvoří takové prostředí, aby se děti učily reálně odhadovat hranice svých možností.



4. Práce s nářadím

Nejen v lese, ale také na zahradě je prostor pro práci s reálným nářadím (pilka, kladívko, nůž). Děti mají možnost vytvářet z přírodního materiálu, dle své fantazie. Dětem je nabízeno nářadí dle jejich možností a schopností, a postupně je jim umožněno trénovat nové dovednosti.

5. Hudba a rytmus

Každodenní pohyb v přírodě zajišťuje dětem celotělové vnímání a smyslové poznání rytmu a zákonitostí přírody. Proměny v přírodě reflektujeme v řízených činnostech i při přípravě slavností, které nás současně odkazují k životu našich předků.

Součástí každého dne ve školce a také všech slavností je hudba. V naší školce se setkává mnoho nadaných lidí, přes pedagogy, rodiče, až po širší komunitu lidí, kteří se k naší školce za dobu jejího trvání připojili, kteří dávají dětem prostor a možnost vyzkoušet si a seznámit se s rozličnými hudebními nástroji. Na slavnostech nás pravidelně doprovází "rodičovská kapela" pod taktovkou našich pedagogů.

6. Otevřená komunikace s rodiči

Je pro nás zásadní vědět, z jakého prostředí dítě přichází a co je pro něj v životě důležité. Vytváříme partnerský vztah nejen s dětmi, ale také s rodiči. Jen tak můžeme dětem vytvářet bezpečné prostředí, ve kterém se mohou přirozeně rozvíjet.

2. FORMY A METODY PRÁCE

V práci naší lesní mateřské školy se odráží principy **přírodní pedagogiky**. Každodenní pobyt v přírodě však není cílem, ale spíše prostředkem. Je pro nás důležité umožnit dětem zažívat kontakt s přírodou, smysluplnou práci, klidné tempo a sociální vztahy v malé skupině.

Každému dítěti se věnujeme **individuálně a s respektem** k jeho speciálním výchovně vzdělávacím potřebám. Každé dítě je pro nás jedinečné.

Heterogenní skupina dětí podporuje sociální učení, kdy se pedagog stává průvodcem a děti mohou přirozeně využívat vrstevnickou podporu. Přitom však dbáme také na to, aby se dětem vzdělávací nabídka přizpůsobovala v jejich možnostech a dovednostech. Z tohoto důvodu je ve školce tolik pedagogů, abychom v případě potřeby děti mohli rozdělit do různých skupin dle věku či jejich schopností.

Využíváme **prožitkového a kooperačního učení**, děti se učí hrou a připojením se ke smysluplným činnostem, jako je například péče o zahradu. Přirozeně využíváme řízené i spontánní aktivity, které se prolínají a navazují na sebe.

Při pobytu v lese se pak každodenně nabízí využití **badatelského učení, zážitkové pedagogiky a svobodné hry**, jelikož zkušenost a prožitek je základem veškerého učení.



Jako velmi důležité vnímáme také **učení nápodobou** - pedagogové, kteří s dětmi pracují jsou trpěliví, pevní a důvěryhodní.

IV. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

1.VĚCNÉ PODMÍNKY

Zázemí LMŠ Vrabčí Hnízdo tvoří dvě jurty, zastřešený přístřešek, sociální zařízení, dřevěná bouda s krytou terasou a oplocená zahrada. Na úklidu, údržbě a rozvoji zázemí se podílí zaměstnanci LMŠ Vrabčí hnízdo, děti, zákonní zástupci a dobrovolníci.

1.1 Zázemí sloužící k odpočinku, hygieně a stravování

a) Jurty

LMŠ jako své zázemí k pobytu využívá dvě jurty. První jurta slouží výhradně k odpočinku dětí. Jsou v ní umístěny matrace určené ke spaní a spací pytle dětí. Prostor je minimalistický a útulný z toho důvodu, aby přehršel vjemů nerušil děti v odpočinku.

V druhé jurtě se nachází dvě police Ikea Kallax pro uložení náhradního oblečení dětí a také několik dalších skříněk k uskladnění metodického materiálu. Jurta je vybavena kuchyňskou linkou s plynovým sporákem a troubou.

Jurty jsou izolované ovčím rounem, postavené na dřevěné podlaze umístěné na betonových pilotech, které nejsou pevně spojeny se zemí. Podlahová krytina je tvořena dřevěnými palubkami. V chladných dnech jsou obě jurty vytápěny kamny na dřevo, které jsou zabezpečeny proti úrazu. Ke každé jurtě náleží komín s lapačem jisker. Oba komíny mají platnou revizi. V jurtách jsou umístěny na viditelném místě hasící přístroje a lékárnička. Prostor je možné větrat dveřmi, střešními kopulemi a několika francouzskými okny. Střešní kopule jsou opatřeny mléčným sklem, aby se prostor v létě nepřehříval. Zázemí je vybaveno dětským nábytkem - stoly a židličkami s oporou zad sloužícími ke stravování, řízení práci, tvorbě či jiné činnosti. V policích má každé dítě vlastní prostor opatřený svou značkou, který slouží k uložení náhradního oblečení. Děti při odpočinku leží na matraci. Každé dítě má vlastní spacák, který je po ukončení doby odpočinku uložen do bavlněného vaku. Údržbu spacáků zajišťují zákonní zástupci praním dle potřeby, ideálně jednou za měsíc.

b) Krytý přístřešek

Od branky vede ke krytému přístřešku dřevěný chodník, který navazuje na prostor určený k převlékání dětí. Děti zde mají háčky na batohy a lavičky na sezení. Mohou si zde uložit prezůvky, které využívají v krytém zázemí. Krytý přístavek s terasou spojuje dvě jurty a prostor toalet. Je tak zajištěno oddělení prostoru, kam se odkládá oblečení a boty od vnitřního prostoru, který je udržován v čistotě.



c) Dřevěná bouda s krytou terasou

Dřevěná bouda je určena především ke skladování nářadí. V jedné z částí se nachází kompostovatelný záchod Biolan, který je určen pro pedagogy a případné návštěvy LMŠ. Větší prostor je pak určen na skladování nářadí a potřeb pro údržbu zahrady.

Krytá terasa slouží dětem jako prostor pro ranní kruh, hru v případě nepříznivého počasí, ale především pak pro práci s nářadím u dětského ponku.

d) Kuchyně

Kuchyně se nachází ve větší jurtě. Slouží k podávání jídla a k uložení kuchyňského nádobí. K výdeji obědů a odpolední svačiny slouží také nerezový stůl na kryté terase.

d) Hygienické zázemí

Hygienické separační toalety zn. Biolan jsou umístěny v krytém přístřešku a dřevěné boudě, kde jsou chráněny před deštěm a povětrnostními vlivy. Toalety jsou opatřeny dětským prkénkem a jsou ve výšce vhodné pro děti. Separační toalety se užívají totožně jako běžné toalety a jsou zasypávány suchým organickým materiálem, který směs pomáhá kompostovat. Toalety jsou odvětrávány speciálním komínem a jsou bezzápachové. V blízkosti toalet na terase, se nachází prostor s tekoucí vodou k hygieně rukou. Ruce se myjí teplou vodou a v přírodě odbouratelným mýdlem. Prostor toalet se denně uklízí pracovníkem, který zajišťuje úklid zázemí.

e) Voda

Pitná voda je denně přivážena čerstvá v certifikovaných barelech z jednoho zdroje, který je napojen na vodovodní řád. Barely jsou pravidelně sanitovány dle sanitačního řádu LMŠ Vrabčí hnízdo pracovníky LMŠ.

1.2 Zajištění hygieny v zázemí LMŠ

Zázemí udržujeme čisté a upravené. Oddělujeme zóny, kde se převlékáme a přezouváme z venkovního oblečení, od těch, kde si děti hrají, jí a spí.

Zajišťujeme hygienické mytí rukou vždy před jídlem a po toaletě. K pití i k mytí používáme jen pitnou vodu z kanystrů vhodných pro styk s pitnou vodou. Vodu dovážíme z jednoho zdroje z běžného vodovodního řádu. Nádoby na pitnou vodu pravidelně čistíme.

Máme dostatečné množství čistého nádobí, náčiní a příborů. Nádobí myjeme mimo zázemí v myčce v odděleném režimu. Oddělujeme boxy na špinavé a čisté nádobí, a na textil.

Při práci s potravinami máme my i děti čisté ruce. K vydávání jídla používáme ochranné oblečení. Všichni zaměstnanci mají platný zdravotnický průkaz. Teplá jídla jsou nám dovážena v termoboxech v ideální teplotě. Potraviny, které mají být studené, přenášíme



a krátkodobě skladujeme v termoobalech a termoboxech s chladícími vložkami. V zázemí neskladujeme potraviny. Máme přehled o alergiích dětí i zaměstnanců.

V přírodě manipulujeme s potravinami na hygienicky uzpůsobených místech, (používáme např. omyvatelné podložky, krabičky). Máme oddělená prkénka na živočišné a rostlinné produkty, nemísíme krabičky, utěrky, ručníky = předcházíme tzv. křížové kontaminaci.

2. ŽIVOTOSPRÁVA

2.1 Pobyt dětí v přírodě

Z charakteru LMŠ vyplývá, že děti tráví většinu dne venku, v přírodě. Kde také probíhá hlavní vzdělávací činnost. Děti zde mají příležitost k tomu vnímat prostředí všemi smysly současně. Ke hře děti inspirují nejrůznější přírodní materiály, které podněcují jejich tvořivost. Každodenní pobyt v přírodě je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Členitost terénu formuje hrubou motoriku, zdatnost, psychomotoriku. Děti se učí orientaci v prostoru, odhadu nároků prostředí, přizpůsobování se terénu a odhadu své síly. Dále se učí i přirozeným zákonitostem přírody a tím rozvíjejí pocit sounáležitosti a zodpovědnosti vůči všemu živému.

2.2 Stravování

Stravování se skládá z dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny. Dopolední svačinu zajišťují zákonní zástupci, protože se uskutečňuje v terénu, mimo zázemí, nejčastěji v lese. Oběd je zajišťován školní jídelnou ZŠ a MŠ Ludgeřovice. Odpolední svačina je zajišťována zákonnými zástupci, přičemž se mezi sebou rodiče dohodli na modelu, kdy se v přípravě svačin střídají dvě maminky, se kterými máme uzavřenou dohodu o provedení práce. Rodiče se na tomto modelu shodli z důvodů zajištění takové svačiny, které se více blíží jejich představě zdravé stravy, lokálnosti a sezónnosti surovin. Strava je dovážena do zázemí v termoboxu v nerezových gastronádobách, termosech a dalších potravinových boxech k tomu určených.

V případě alergií, či potravinových intolerancí mají rodiče možnost, po dohodě s ředitelkou, přinášet pro děti stravu vlastní. Vždy je třeba, aby jednotlivé porce byly přinášeny v termoskách, ve kterých bude odpovídající teplota. V LMŠ není možné stravu dohřívat.

Oběd i svačina jsou dětem vydávány v zázemí, v jurtě nebo na terase. K chystání jídla a k podávání slouží nerezový stůl a v jurtě kuchyňská linka.

Pitný režim je po celý den zajištěn pitnou vodou, kterou mají děti stále k dispozici. Dopoledne má každé dítě svou lahvičku s vodou či čajem v batohu, k obědu a odpolední svačině je pak k dispozici voda, v chladnějším počasí se dětem vaří teplý čaj.

Dohled na bezpečí a ochranu zdraví dětí provádí přítomní pedagogové a chůvy, kteří dbají na dodržování stravovacích a hygienických návyků dětí.



2.3 Odpočinek

Odpočinek je pro nás přirozenou a důležitou součástí dne. Nenutíme děti spát, ale učíme je odpočívat. Formu odpočinku volíme dle individuálních požadavků, menší děti mají možnost spánku - v menší jurtě na matraci ve spacáku, větší děti odpočívají při poslechu příběhů, poté mají k dispozici klidové činnosti - knihy, kreslení, společenské hry. V tomto čase probíhá také individuální příprava pro předškolní vzdělávání.

2.4 Pohyb

Intenzivní pobyt dětí v přírodě a za každého počasí vytváří přirozený rámec zdravého životního stylu. Děti mají denně dostatek pohybu, což přináší fyzickou i psychickou odolnost a silnější imunitní systém. Zvyšuje se také jejich schopnost odhadnout své vlastní schopnosti. Mezi pohybové činnosti zařazujeme i nejrůznější rytmická cvičení a pohybové hry.

3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Skupina dětí je věkově smíšená. Fungování skupiny je dáno uznáváním jednoduchých pravidel, které si s dětmi postupně vytváříme a osvojujeme. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi dbáme na vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

Vždy se snažíme, aby děti měly dostatek času na spontánní volnou hru. Denní řád reaguje na individuální potřeby dětí. Zároveň máme rituály, které se denně opakují, protože opakující se činnosti dávají dětem pocit bezpečí. Všechny aktivity se snažíme organizovat tak, aby děti byly podněcovány k vlastní iniciativě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem. Plánované činnosti vychází z potřeb a zájmů dětí, proto máme možnost rozdělit děti do více menších skupin.

Ve vztahu k zákonným zástupcům funguje LMS komunitně a úzce s nimi spolupracuje. Smyslem je podpora komunitního způsobu života, vzájemná pomoc a podpora.

Respektujeme expertní roli zákonných zástupců a spolupracujeme v otázkách výchovy a napomáhání adaptačního procesu v LMS.

4. ORGANIZACE CHODU

4.1 Režim dne

Režim dne je orientační – přizpůsobujeme se psychickému i fyzickému nastavení dětí, počasí a momentálnímu naladění skupiny. Primárně se však snažíme dodržovat



všechny tyto body především kvůli tomu, aby děti mohly vnímat rytmus dne a cítily se v bezpečí.

7:30 - 8:30 Příchod dětí na zahradu.

9:00 Ranní kruh pod širým nebem - s dětmi se přivítáme a povídáme si, co je nového a co nás čeká. V ranním kruhu probíhá hlavní vzdělávací činnost.

Následuje dopolední program, který začíná odchodem do lesa. Děti mají pár oblíbených míst, která v lese navštěvujeme. Věnují se volné hře, připraveným zpívaným i výtvarným činnostem nebo společným hrám. Také práci s reálnými nástroji, při které se dodržují předem stanovená pravidla.

12:00 Návrat zpět do zázemí - následuje převlékání, mytí rukou a příprava na oběd.

12:15 Oběd - po obědě se děti připravují na spánek nebo na klidové činnosti.

12:50 - 13:00 Vyzvedávání dětí, které se účastnily pouze dopoledního programu.

13:00 - 14:45 Spánek a odpočinkové činnosti. / Předškolní příprava.

15:00 Odpolední svačina.

15:00 - 16:00 Hry na zahradě, vyzvedávání dětí zákonnými zástupci.

4.2 Rytmus týdne

V průběhu týdne se zaměřujeme na rozvoj všestranné inteligence u dětí. Ranní kruh je zaměřen na hudební a rytmické aktivity, a na činnosti k podpoře komunikace. V průběhu dne jsou dětem nabízeny výtvarné činnosti, kde upřednostňujeme práci s přírodními materiály jako např.: přírodniny, karton, vlna, látky, aj. Podporujeme rozvoj předčtenářských dovedností, vyprávíme pohádky, nebo hrajeme divadlo. Pravidelně se věnujeme řemeslným činnostem (děti mají k dispozici jednoduché pracovní nástroje, také někdy pomáhají při přípravě svačiny). Zařazujeme činnosti pro rozvoj matematického myšlení a prostorové orientace. Součástí programu jsou exkurze či výlety do okolí za poznáním sociokulturního prostředí. Realizujeme také návštěvy kulturních akcí nebo různých institucí - muzea, divadla, hasičská zbrojnice, nádraží, planetárium aj.

Pravidelnou součástí každého dne je pobyt dětí v lese, který je hlavním vzdělávacím prostředím, mimo areál LMŠ. Pohybové, výtvarné, hudební a další činnosti na sebe v průběhu týdne navazují a vztahují se kontinuálně k tématu, se kterým v daném období pracujeme.

S předškoláky probíhá příprava na vstup do školy nejen v lese, ale také v době klidových činností od 13,00 do 14,30 hodin na základě předchozího mapování úrovně zralosti



a připravenosti dětí. Pro předškolní přípravu jsou využívány různé didaktické pomůcky a podpůrné činnosti.

4.3 Rytmus roku

Celoročním pobytem v přírodě mají děti možnost vnímat rytmus a koloběh přírody. Všechny roční období jsou tradičně svázány s lidovými zvyky, které se do činnosti dětí promítají prostřednictvím slavností. Program a téma vyústí ve slavnost, na kterou se děti připravují, učí se písničky, básničky a hrají tematické hry. Během slavností pak vytváříme prostor nejen pro setkávání komunity zákonných zástupců, ale i pro uvědomění si svých kořenů a růstu v harmonii se svým okolím. Některé slavnosti slavíme společně se zákonnými zástupci, některé se odehrávají pouze v rámci skupiny dětí a pedagogů. Výčet slavností je pouze orientační.

ZÁŘÍ - SvatoVáclavské/ Michaelská slavnost - seznámení a přivítání nových rodin

ŘÍJEN – Dušičková/ podzimní slavnost

LISTOPAD - Svatomartinská slavnost

PROSINEC - Adventní slavnost

ÚNOR - Masopust

BŘEZEN - Jarní slavnost

DUBEN - Hnízdění - slavnost pro veřejnost, spolupráce se zákonnými zástupci

ČERVEN - Svatojánská slavnost, rozloučení s předškoláky

ČERVENEC- ukončení školního roku

5. ŘÍZENÍ ŠKOLY

Osobnost pedagoga je jednou z nejdůležitějších oblastí, na které se v LMŠ Vrabčí hnízdo zaměřujeme. Dbáme na to, aby pedagogové i nepedagogičtí pracovníci, kteří pečují o děti, byli silnými osobnostmi, především se zájmem o dítě a jeho svět.

Statutárním zástupcem LMŠ Vrabčí hnízdo je ředitel/ka, kterou jmenuje zřizovatel LMŠ. Škola má svou administrativní pracovníci a spolupracuje s externí účetní. Ředitelka řídí LMŠ Vrabčí hnízdo po stránce organizační, právní a pedagogické. Za hospodářské záležitosti zodpovídá Rada ŠPO. Povinnosti a odpovědnost jednotlivých pracovníků LMŠ Vrabčí hnízdo vymezuje jejich náplň práce. Odpovědnost za výchovně vzdělávací proces - jeho naplňování a průběžné vyhodnocování - nese ředitel/ka.



Pro supervizi své práce pedagogové využívají externího supervizora. Proces řízení školy je velmi kolegiální a funguje spíše v horizontální linii než vedením shora. Komunikace mezi kolegy probíhá v každodenním procesu a zahrnuje porady, které se konají nejméně 1x do měsíce. Porady rozlišujeme týmové a pedagogické. Dle potřeby probíhá porada celého týmu, při které je bilancováno uplynulé období, plánují se a řeší problematická témata chodu školy a týmová dynamika. Z porady je prováděn zápis, který všichni členové týmu obdrží mailem, a je také archivován elektronicky. 1x měsíčně pak probíhá pedagogická rada, která slouží k pedagogickému plánování, evaluaci výchovně vzdělávacího procesu, reflexím k vývoji jednotlivých dětí. 1-2x ročně probíhá týmový pobyt pro pedagogy zaměřený na podporu týmové dynamiky, sebevzdělávání, osobnostní rozvoj nebo rozvoj kreativity.

Informace o tom, co děti v mateřské škole prožívají jsou průběžně vkládány do systému Twigsee, tu může mít každý rodič ve formě aplikace v mobilním telefonu. Třídní schůzky jsou organizovány nejméně 2x do roka. Zápisy z třídních schůzek jsou vždy zaslány zákonným zástupcům mailem. Individuální konzultace pak probíhají dle potřeby zákonných zástupců a pedagogů.

1x ročně probíhá dotazníkové šetření pro zákonné zástupce, které slouží jako zpětná vazba pro LMŠ a týká se výchovně vzdělávacího procesu, spokojenosti či nespokojenosti s chodem školy, s kvalitou stravování, aj. Probíhá anonymně, online formou a slouží k celkové evaluaci chodu školy.

6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

Kolektiv tvoří 5 pedagogů a 1 externí spolupracovník. Kolektiv tvoří ženy i muži. Ředitelka je současně pedagogem a odpovídá za naplňování výchovně vzdělávacího procesu tak, aby byl v souladu se školním vzdělávacím programem. Do týmu LMŠ Vrabčí hnízdo vstupuje každý den pracovník/ice, který/á zajišťuje po ukončení provozu úklid zázemí. Ředitelka zajišťuje organizační, právní, technické a metodické vedení chodu LMŠ a týmu LMŠ, provádí evaluaci a hospitace, zajišťuje komunikaci se zákonnými zástupci při schůzkách. Administrativní pracovník školy se stará o příslušné administrativní úkony, kterými je pověřen ředitelem/lkou školy. Zřizovatel zajišťuje péči o pozemek, na kterém se nachází zázemí LMŠ.

7. SPOLUÚČAST ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ , VZTAHY SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Chod LMŠ by se neobešel bez těsné spolupráce se zákonnými zástupci. Se zákonnými zástupci se pravidelně scházíme na brigádách, které probíhají minimálně 2x ročně, a na kterých pracujeme na zvelebování pozemku a zázemí LMŠ.

Klademe důraz na vzájemnou komunikaci mezi pedagogy a zákonnými zástupci. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o dění ve školce. Aktuální informace mohou



nalézt na webových stránkách, na sociálních sítích nebo na nástěnce. Na osobní komunikaci s pedagogy mají zákonní zástupci prostor buď vždy ráno mezi 7:30 - 8:30 hod. nebo odpoledne mezi 15 - 16 hod. Důležité je, aby v takovém případě byl přítomen vždy i druhý pedagog/nepedagogický pracovník, který se může věnovat dětem. Rodiče si mohou domlouvat také individuální konzultace. Vždy akceptujeme expertní roli zákonného zástupce.

Podporujeme komunitu zákonných zástupců pořádáním společných akcí a slavností. Zákonní zástupci mají zpravidla na starosti přípravu společného jídla. Jednou ročně pořádáme festival pod širým nebem pro veřejnost Hníz-dění. Na jeho organizaci se podílejí také zákonní zástupci. Zákonní zástupci mohou organizovat komunitní nebo dobročinné bazary, swapy, koncerty, výstavy, workshopy nebo přednášky. Zákonní zástupci se také mohou podílet na realizaci vzdělávacího procesu tím, že si připraví prezentaci nebo workshop pro děti v LMS.

8.VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Při tvorbě vzdělávacího obsahu jsme se inspirovali duhou a jejími barvami. Duha je spojením mezi nebem a zemí, často nás nutí zastavit se a obdivovat její krásu. Jednotlivé barvy navazují a přecházejí jedna v druhou, stejně jako všechny děje v přírodě a všechny činnosti, které děti dělají. Naším cílem je nechat děti objevovat a obdivovat krásy přírody, a přijít na to, že člověk je s přírodou nerozlučitelně spojen.

Inspirací námětu nám byl projekt "Sedm barev duhy" - metodika pro základní školy (Mgr.Helena Nováčková, Mgr. Pavlína Vrbová, Mgr. Zdena Štefanidesová)

Věříme, že samotný pobyt v přírodě ve věkově smíšeném malém kolektivu, umožňuje dětem optimální rozvoj v hlavních oblastech kompetencí RVP PV. Každodenně pak do programu zařazujeme tématické oblasti doporučené Rámcovým vzdělávacím programem.

Obsah vzdělávání je rozdělen do osmi integrovaných bloků, které na sebe nenavazují chronologicky. Délka tématických celků se odvíjí v první řadě od zájmu dětí, všemožně se prolínají a opakují v různých obměnách.

Vzdělávací cíle se pochopitelně liší dle věku dětí. Děti do školky přijímáme od 3 let - 4 let (výjimečně od 2,5 let) - **Vrabečci**. Tyto děti mají možnost, dle preferencí rodičů, docházet pouze na tři dny. Hlavním vzdělávacím cílem je poznání rytmu školky a vybudování důvěry k průvodcům - k tomu jim pomáhá jeden stálý pedagog a malá skupinka dětí (max. 8 dětí) v ranním kruhu. V prvním roce vedeme děti především k samostatnosti při sebeobsluze, stolování, upevňování hygienických návyků a umění vyjádřit své potřeby.

Děti ve věku 4-5 let - **Vrabci** už do školky dochází na celých pět dní a ranní kruh mají společně s předškoláky. Znájí rytmus školky, jsou již více samostatné a častěji vyhledávají kolektivní hry. Vedeme je k empatii, všímavosti a spolupráci, snažíme se prohlubovat jejich vědomosti, dovednosti a imaginaci.



5-6 leté děti - **Předškoláci** jsou již mazáci, kteří se připravují "vylétnout z hnízda". Děti už zažily ve školce několik let, jsou si jistí v rytmu i činnostech, které se ve školce opakují, pomáhají mladším dětem a samy nabývají sebejistoty v to, co vše již umí. Na začátku roku se vydávají na společnou Expedici na Lysou horu, kde přespávají bez rodičů a také zjišťují, jak jsou již zdatní. Předškoláci už nemusí odpoledne odpočívat, využívají tento čas k předškolní přípravě.

Vzdělávací oblasti:

BIOLOGICKÁ: Dítě a jeho tělo

Přirozené prostředí v podobě zahrady a lesa, esteticky skromného zázemí, ale také rytmus a rituály, dávají dětem možnost nacházet činnosti, které podporují rozvoj fyzického těla i smyslů.

Cílem rozvoje dítěte v biologické oblasti je podpora fyzického zdraví, zdatnosti, propojení tělesného, motorického a psychického rozvoje, vnímání všemi smysly, orientace v tělesném schématu a podpora zdravého životního stylu.

Těchto cílů dosahujeme tak, že děti chodí, běhají, lezou, válejí sudy, plazí se, skáčou, šplhají po stromech a kořenech, houpají se na laně a na pružných větvích, chodí po kládě a balancují. Každý den něco sbírají - manipulují s drobnými předměty. Učí se spolupráci při přenášení věcí (např. velké větve, klády, dřevo na oheň). Na zahradě i v lese mají možnost pracovat s reálným náradím a nástroji (hrábě, nůž, pilka, ruční vrták...).

V rámci volné hry používají materiál, který je právě dostupný (dřevo, přírodniny, písek). To jim dává prostor rozvíjet kreativní myšlení, podporovat spolupráci, nutí je to hledat všemožná řešení a umožňuje lépe porozumět světu kolem nich. Příroda se každý den mění, nabízí velkou rozmanitost a variabilitu, a tím mají děti možnost zažívat proměnlivost prostředí i působení různých přírodních "živlů" na vlastní kůži.

V přírodě se děti učí přirozeně využívat všech smyslů - cvičí propojení zraku, hmatu a pohybu. Koordinaci ruky a oka snadněji cvičíme například při sběru a pozorování drobností (kamínků, bukvic, semínek), kterých příroda nabízí velké množství a pro děti jsou velmi lákavé, než pouze pomocí grafomotorických cvičení. Děti spontánně kreslí klacíkem do hlíny, během čehož si nejen procvičují celou paži, ale také se učí rozpoznávat textury (písek, hlína, sníh) a velikost. Všechny děti pravidelně malují, lepí, stříhají, trhají, kreslí a to i za pomoci přírodnin. Vždy je respektována přirozená lateralita dětí.

Pobytem venku podporujeme schopnost čichové diferenciace – rozlišování široké škály pachů a vůní, jejich pojmenování. Učíme děti naslouchat - nejen sobě navzájem, ale také širšímu okolí.

PSYCHOLOGICKÁ: Dítě a jeho psychika



Záměrem vzdělávacího úsilí je podporovat psychickou zdatnost a odolnost, duševní pohodu, rozvíjení poznávacích schopností, intelektu, řeči a jazyka, ale také citů a vůle, sebepojetí, dětské kreativity a sebevyjádření.

K rozvoji této oblasti zařazujeme každý den ranní kruh, kde s dětmi rozvíjíme jazykové a řečové schopnosti pomocí rytmických cvičení a básniček s pohybovým doprovodem. Vyprávěním příběhů na různé téma nejen pedagogů, ale i dětí, hraním divadla i dramatizací různých příběhů. Každý den věnujeme prostor zpívání s doprovodem reálných nástrojů. Při odpoledním odpočinku si s dětmi čteme a prohlížíme si knížky.

Do školky dochází minimálně 1x ročně klinická logopedka, která s dětmi a rodiči provádí individuální depistáž, a dětem s problematickou řečí doporučí následnou péči.

Domníváme se, že se děti ve svém životě setkávají s médii a technologiemi v dostatečném množství a proto ve školce technologiím, mobilním telefonům a digitalizaci moc velký prostor nedáváme. Výjimečně využíváme mobilní aplikace na rozpoznání květín, focení aktivit s dětmi, či pouštění hudebního doprovodu.

Pro rozvoj fantazie je podstatná představivost. Snažíme se doprovázet dítě v procesu poznávání a utváření obrazu o světě tím, že vyprávíme pohádky a příběhy, pozorujeme a zažíváme přírodní jevy a proměny, experimentujeme, hrajeme smyslové hry a navzájem si s dětmi vymýšlíme hádanky. Děti mají dostatek prostoru pro volnou hru, manipulují s předměty a zjišťují jejich vlastnosti, zažívají a zkoumají všechny přírodní živly (oheň, vodu, vítr i zemi) na vlastní kůži.

Umožňujeme dětem zažívat, potkávat a naučit se rozeznávat riziko. Pedagogové předem vyhodnocují rizika a určují možný přínos a míru nebezpečí. Pokud je riziko vyhodnoceno jako přiměřené, necháváme děti se s ním setkávat (například lézt na stromy, zacházet s nástroji a náradím, mít kontakt s otevřeným ohněm apod.).

Heterogenní skupina dětí vede děti spíše k vzájemné spolupráci než k soutěžení. Umožňuje dětem zažít si různé role ve společenství - od malého "Vrabečka", přes "Vrabce", až po předškoláka. Rytmus a pravidelné uspořádání dávají dítěti jistotu a bezpečí k postupnému objevování svých schopností, až samo dojde k touze posunout se dál a zvládne přechod do školy.

Dětem se snažíme dávat srozumitelné časové uspořádání - ať už jednotlivého dne, nebo celého roku ve formě slavností a představování různých tradic. Máme jasné stanovené hranice a řád, které postupně rozvíjíme a upravujeme spolu s dětmi. Dítě má skrze pravidelné opakující se činnosti možnost vytvořit si dobré návyky. Pedagogové se vždy snaží být vhodným vzorem a s dětmi komunikují nenásilnou a respektující formou. Děti podporujeme ve víře ve vlastní síly a schopnosti, vedeme je k činnostem, které přinášejí radost a pohodu, a díky nimž se může dítě cítit také užitečné a úspěšné.

INTERPERSONÁLNÍ: Dítě a ten druhý



Vzdělávání a výchova je založena na vztahu a mezilidských vazbách. Jako pedagogové usilujeme o srozumitelnou a laskavou komunikaci, respektování individuality a osobního prostoru, spolupráci, pomoc jeden druhému, schopnost uvědomovat si a obhájit osobní prostor, a také učíme děti umět říci si o pomoc a pomoc poskytnout.

Snažíme se o to skrze verbální i neverbální komunikaci, pomáhání s oblékáním a obouváním, nasloucháním, vyprávěním a zpěvem, hledáním a uvědomováním si vlastních hranic nebo například i pomocí při hledání dohody během neshod mezi dětmi. Průběžně celý rok pak pracujeme s kartami ctností v rámci všech integrovaných bloků.

SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ: Dítě a společnost

Zaměřujeme se na vztahy dítěte se společností, umožňujeme dětem porozumět a zapojit se do světa kolem sebe za pomoci seznamování se s tradicemi a svátky, pořádáním slavností včetně zapojení dětí i celých jejich rodin. Do programu jsou zařazovány návštěvy kulturních akcí, řemeslníků v okolí školy, ale také hasičské a policejní stanice.

Podporujeme vzájemný respekt pozorným nasloucháním, pracujeme pravidelně s metodickou pomůckou "karty ctností", za pomoci které pomáháme dětem pochopit abstraktní pojmy jako je tolerance, vytrvalost, sebeúcta apod. Tyto karty dětem pomáhají pochopit, jak se daná věc v životě projevuje.

Propojujeme děti s okolním světem a učíme osvojování dalších pravidel společenského chování – pozdravení lidí v lese, návštěvníků školky, zejména prostřednictvím vzorů chování. Pedagogové jsou vždy příkladem vhodných vzorců chování tím, že sami dodržují pravidla.

S dětmi slavíme narozeniny - narozeninový rituál ukazuje dětem, že tak jak jsou, jsou v pořádku, milování a na správním místě.

Mateřská škola má komunitní charakter - s rodiči i dětmi tvoříme komunitu, která se podílí na chodu školky např. společnou prací na zahradě, slavením tradic na slavnostech a společným setkáváním na školní zahradě i ve volném čase rodin.

ENVIRONMENTÁLNÍ: Dítě a svět

Cílem vzdělávání v této oblasti je ukázat dítěti, že svět je dobré a bezpečné místo, kde je dítě vítáno a přijímáno. Na jednoduchých příkladech poznáváme, že vše je propojeno.

Prostřednictvím esteticky příjemného a společensky inspirativního prostředí podporujeme děti v péči o své okolí. Pozorujeme proměny přírody jako její obyvatelé. Pečujeme o zahradu a o místa v lese, kam chodíme.

Protože nemáme přípojku vody, pitnou vodu dovážíme a učíme se s ní hospodařit. V zázemí nemáme ani elektrický proud, jurty jsou vyhřívány krbovými kamny. Dřevo do nich je třeba nařezat, nanosít a uskladnit. S tím vším nám pomáhají děti i rodiče na brigádách, kde také společně opravujeme a budujeme zázemí školky.

S dětmi pěstujeme malé množství zeleniny a ovoce, příležitostně vaříme v rámci výchovně vzdělávací činnosti na ohni nebo i v jurtě. Učíme se recyklovat papír, plast, sklo a



také kompostujeme. Používáme výhradně ekologickou drogerii, která je v přírodě plně rozložitelná.

8.1 INTEGROVANÉ BLOKY

8.1.1. DUHA

Jednoho dne uviděl malý chlapec na obloze duhu. Duha se mu moc líbila, byla tak krásně barevná a on zatoužil po tom, mít ji jen pro sebe. Zjistil ale, že duhu obdivuje spoustu dalších dětí i dospělých. Přál si tedy, aby duha zmizela. I stalo se. Duha z oblohy zmizela a děti, které stály kolem něj odešly. Chlapec tam zůstal sám a překvapeně se díval na čisté nebe. "Proč duha zmizela, copak je něco špatného na tom, že jsem ji chtěl jen sám pro sebe?" Vtom ho za rukáv zatahala malá holčička v duhové sukýnce. Byla smutná a chtěla domů.

Hlavní záměr

Motivace k celoroční práci ve školce, práce s příběhem a uchopení duhy jako celku. Předškolní diagnostika a samostatné stanovení dlouhodobých cílů stran předškoláků. Adaptace nově přichozích dětí. Práce se skupinou jako celkem, podpora prosociálního chování, propojení mladších dětí a předškoláků, zejména ze strany předškolních dětí, rozvoj všímavosti, ohleduplnosti a podpory. Ukončení školního roku, zachycení vlastních zážitků, silných okamžiků, přátelství. Hodnocení stanovených cílů předškoláků a jejich pasování na školáky.

Kompetence k učení

- dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje svoje síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- dítě řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu

Komunikativní kompetence

- dítě průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

- dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost



- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence

- dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovat.

Nabízené aktivity

- seznamovací hry, hry se jmény, hry vedoucí k zapamatování značek
- čtení příběhu
- řízený dialog
- výtvarné činnosti spojené se ztvárněním duhy
- jednoduché pokusy – rozklad světla
- spoluvytváření pravidel, ztvárnění pravidel – výtvarné, dramatické,
- rozebírání každodenních situací
- pomoc s řešením sporů
- přehrávání modelových situací
- vhodné techniky pro děti na zhodnocení celého roku
- ohlédnutí, bilancování

8.1.2 FIALOVÁ - NAŠE ŠKOLKA

Chlapec a dívka stáli vedle sebe a nevěděli si rady. Jak vrátit duhu na oblohu? Vtom jim u nohou přistál malý ptáček, byl to vrabčák. A oni rozuměli jeho řeči. “Zavedu vás na místo, kde by vám s vaším trápením mohli pomoci”. Vydali se tedy společně do Vrabčího hnízda. Byl to začátek cesty za duhou.

Hlavní záměr

Seznámit nově příchozí děti s chodem školky, s průvodci a ostatními dětmi. Usnadnit jim adaptaci v lesní školce. Spoluvytvářet pravidla, vysvětlit dětem k čemu slouží, a proč je důležité je dodržovat. Rozvíjet osobnost každého dítěte a vytvářet a utužovat vztahy k rodině, kamarádům i průvodcům. Bez dobrých vztahů nelze tvořit nic dalšího. Probudit u dětí zájem poznávat nejen školku a zahradu, ale i blízké okolí.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, o světě, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije



- dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- dítě ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence

- dítě dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Nabízené aktivity:

- adaptace, seznámení
- pravidla ve školce
- vztahy ve školce
- kamarádi
- péče o zahradu a okolí



- tvorba nových prvků na zahradě
- okolí naší školky – mapy
- školka – vesnice – město – země

8.1.3 INDIGOVÁ - ŽIVOČICHOVÉ

Kam se vydat dál? Kdo by mohl pomoci v cestě za duhou? Chlapec si vzpomněl, že prvním průvodcem mu byl malý vrabčák, šel tedy do lesa, na louku i k potoku a ptal se všech zvířat, zda neví, co si počít.

Hlavní záměr:

Seznamovat děti s prostředím ve kterém žijí, posilovat vztah k přírodě a jejím proměnám v souvislosti s ročními dobami. Orientovat se v nejbližším okolí, poznávat rozmanitost a vyjimečnost jednotlivých ekosystémů (les, louka, rybník). Učit děti respektovat a vážit si všech forem života, vytvářet k nim pozitivní vztah. Seznamovat děti se světem domácích i volně žijících zvířat, přibližovat důležitost a zajímavost hmyzu. Zkoumat zrod a průběh života ve všech jeho projevech a formách. Pochopit, že lidská činnost může prostředí chránit a zlepšovat, ale také ničit.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Sociální a personální kompetence

- dítě se projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Nabízené aktivity:

- zkoumání a pozorování přírodního prostředí v proměnách roku
- rozlišování živé a neživé přírody
- vnímání a rozlišování vůní a zvuků lesa



- hledání pobytových znamení zvířat
- pozorování mravenišť, ptačích hnízd i krmítek
- péče o zvířata v zimě
- výlety po okolí, návštěva Pony ranče a Dětského ranče
- besedy s odborníky

8.1.4 MODRÁ - VODA

Děvčátko se zamyslelo a povídá: "Třeba se duha ukryla do vody a jen čeká, až ji zavolám a pomůžu jí zazářit." Zkoumali s chlapcem vodu ze všech stran a různými způsoby. Nakonec odešli k rybníku, dlouze se dívali na vodní hladinu a občas se i zaradovali, protože tam zahlédli třpytivé záblesky duhy.

Hlavní záměr:

Seznamovat děti s vodou jako s nedílnou součástí přírody. Uvědomit si, že voda je jednou ze základních podmínek života na Zemi a je součástí všeho živého. Seznámit se s koloběhem vody v přírodě. Zkoumat vodu všemi smysly, vést děti k bádání a experimentování. Vnímat jedinečnost a důležitost vody, vytvářet respekt a uvědomovat si, že voda není všude samozřejmostí. Pochopit vliv člověka na přírodu a vést děti k šetrnému a ohleduplnému hospodaření s vodou v přírodě i v domácnosti. Vnímat, že velké změny začínají u jednotlivců.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích



- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence

- dítě se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- dítě se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

- dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Nabízené aktivity:

- pozorování a zkoumání změn v přírodě
- rozlišování živé a neživé přírody
- bádání a pokusy se všemi skupenstvími vody
- experimenty a hry s louží
- hry s vodou a smyslové hry
- procházky k rybníku a potoku
- diskuse a zamyšlení
- práce s knihou, globusem
- výtvarné aktivity s vodou
- péče o zahradu

8.1.5 ZELENÁ - ZELENÉ KRÁLOVSTVÍ

Jednou z barev duhy je zelená, pojdme se tedy zeptat zelených rostlin, jestli by ony nevěděly, kde duhu hledat. Děti se tedy vypravily na louku a do lesa. Vrabčák vyprávěl cestou dětem o moudrosti starých stromů. Vyhledali tedy v lese ten největší, sedli si pod něj a pozorně naslouchali. Ze šumění listů poznali, že jsou o kousek blíž svému cíli.

Hlavní záměr:

Seznamovat děti s důležitostí ochrany rostlinné říše. Vést je k citlivému přístupu k přírodě a krajině. Zamyslet se nad tím, jak nakládáme ve školce (doma, v blízkém okolí...) s odpady, vodou, obalovými materiály. Probudit v dětech spoluodpovědnost za stav planety. Vysvětlit jim důležitost zeleně pro život, závislost člověka na rostlinách a propojení koloběhu života. Ukázat dětem jak důležitou roli rostliny zaujímají i při vnímání krásy a estetična.



Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Sociální a personální kompetence

- dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Činnostní a občanské kompetence

- dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Nabízené aktivity:

- ochrana přírody
- třídění odpadu
- ekologie
- koloběh přírody
- zeleň – rostliny
- houby



8.1.6 ŽLUTÁ - VESMÍR A PLANETA ZEMĚ

Ráno pošimralo chlapce slunce na nose zlatým paprskem. Už vím, pomyslel si chlapec, půjdeme za Sluncem. Slunce je přece silné, přináší lidem život a také slyší všechna jejich přání a prožívá s nimi jejich příběhy. Třeba ono ukrylo duhu na některém ze svých oblíbených míst ve vesmíru.

Hlavní záměr:

Rozvíjet u dětí touhu po poznání a objevování. Vytvářet pozitivní vztah k vědě a technice. Zprostředkovat jim nejnovější vědecké poznatky o výzkumu vesmíru. Seznámit je se sluneční soustavou a ukázat jim souvislosti mezi životem na Zemi a vesmírem. Zvyšovat povědomí o tom, co nás a naši planetu obklopuje. Prohlubovat znalosti dětí o možném vzniku, jedinečnosti a vývoji života na Zemi.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- dítě si zpřesňuje početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence

- dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Činnostní a občanské kompetence

- dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Nabízené aktivity:

- vesmír – sluneční soustava



- slunce – naše hvězda
- roční období
- vnímání času
- zeměkoule
- počasí
- dinosauři, pravěk
- udržování vnitřního i vnějšího ohně

8.1.7 ORANŽOVÁ - TRADICE A SVÁTKY

“Odkud čerpáte moudrost v lidském světě?” zeptal se jednoho rána vrabčáka. “My ptáci se učíme od svých rodičů a ty zase od svých rodičů..., předáváme si moudrost z generace na generaci.” “My lidé to máme podobně, některá prastará moudra jsou předávána v tradicích a rituálech a jiná jsou zapsaná v kronikách a encyklopediích.” Zkusme tedy hledat radu i u našich předků.

Hlavní záměr:

Vytvářet u dětí povědomí o kulturních tradicích naší země a přistupovat k nim s úctou. Propojovat svátky a tradice společně s přírodním cyklem roku, vnímat rytmus jako nedílnou součást přírody i života. Učit se přijímat tradici oslav a slavností jako příležitost ke společnému tvoření a sdílení. Naslouchat příběhům a hledat v nich důležité hodnotové poselství - ctnosti. Přiblížit dětem tradice jiných zemí, uvědomovat si jejich odlišnosti bez predsudků. Seznamovat se s tradičními řemesly a jejich prostřednictvím rozvíjet rukodělnost.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Komunikativní kompetence

- dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

- dítě napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence

- dítě chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění



Nabízené aktivity:

- poslech příběhů a pohádek a jejich dramatizace
- nácvik básní a písní, hudebně-pohybové hry, hra na tělo
- pomoc při přípravách na slavnost
- práce s kartami ctností
- pozorování změn v přírodě
- pracovní, polytechnické a výtvarné činnosti
- námětové hry

8.1.8 ČERVENÁ - LIDÉ

“Ještě stále si pamatuji ten pocit, že vlastně i já jsem bývala součástí duhy.” zasnula se jednoho rána dívka. “Možná by stačilo poznat sám sebe, svoje tělo, svoje pocity a myšlenky: Zjistit, v čem jsme jedineční a co máme společné s ostatními lidmi. Třeba by se duha pak objevila sama.” “To bude velmi těžké” namítal chlapec, “to neumí ani mnozí dospělí.” “Přesto bychom se o to měli pokusit.” vyzvala ho dívka.

Hlavní záměr:

Učit děti vnímat vlastní tělo a emoce. Vést děti k radosti z pohybu, podporovat správné držení těla. Propojovat pohyb s dechem a vnímáním hudby. Nabízet dětem aktivity vedoucí k poznávání vlastního těla i k fungování lidského organismu jako celku. Umožnit dětem pozorovat vlastní emoce se zaměřením na šest základních (radost, vztek, strach, překvapení, nespokojenost, smutek). Ukázat dětem, jak mohou dané emoce prožít a zpracovat. Vést děti k empatii, schopnosti poznat emoce druhých podle jejich chování. Učit děti spolupráci a respektující komunikaci. Seznamovat je s dalšími etniky, kulturami a jazyky. Poukázat na obecně lidské vlastnosti, ale neopomenout jedinečnost každého z nás.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

- dítě řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování) náročnější s oporou dospělého
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence



- dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými, apod.)
- ví, že lidé se dorozumívají jinými jazyky a možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- dítě se samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- dokáže se ve skupině prosadit i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopno respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácejí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobit se daným okolnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Nabízené aktivity:

- aktivity na posílení středu těla a fixování správného postoje
- propojení těla a dechu
- zásady zdravého životního stylu
- lidské tělo a jeho fungování
- poznávání a pojmenování 6 základních emocí
- techniky pomáhající se vyrovnat s nepříjemnými emocemi
- hry na posílení spolupráce a schopnosti vcítit se do druhého člověka
- výtvarné, dramatické aj. aktivity podporující vyjádření vlastních pocitů
- jak žijí lidé v jiných koutech světa
- modelové situace, jak se zachovat když...

“Napadla mě poslední věc”, řekl jednou chlapec: “zkusím opět vyslovit přání, třeba se vyplní”. Vrátil se na místo, kde se duha ztratila a přál si, aby se objevila na obloze a zářila pro všechny lidi, kteří ji budou chtít vidět. I stalo se. Lidské přání má velkou moc.

“Ted’ už vím, že musím být opatrný a vždy si svá přání rozmyslet”. Dívka se na chlapce usmála, pohládila ho po tváři a vrátila se domů. Chlapec však nezůstal sám. Byl obklopen svými kamarády a nad hlavou mu švitořil vrabec. Pocítil po dlouhé době klid, usmíval se a byl velmi šťastný.



9. PŘEDŠKOLNÍ PŘÍPRAVA

Příprava dětí předškolního věku probíhá přirozeně během celé docházky dítěte do školky. Dítě je vedeno k samostatnosti v sebeobsluze i rozhodování a odpovědnosti nejen za své chování, ale i věci. Velký důraz je kladen na správné rozvíjení sociálních vztahů jak mezi dětmi, tak i ve vztahu dítě - dospělý. Klíčová je pro nás vzájemná komunikace, sdělování svých pocitů a potřeb, schopnost vyslechnout druhého a respektovat jeho potřeby.

Hrubou i jemnou motoriku děti trénují každodenně při běžných i speciálních činnostech. Pohyb v přírodě, v nerovném terénu, překonávání překážek s batůžkem na zádech, manipulace s předměty běžné denní potřeby, ale i s nástroji, jako jsou nožičky, pilky - to vše dostatečně a nenuceně děti připravuje na vstup do reálného světa, ve kterém se pak pohybují sebevědoměji a s uvědoměním si vlastního umu.

Do denního režimu zařazujeme i speciální aktivity, které cíleně rozvíjí široké spektrum potřebných dovedností jako jsou např.: grafomotorika, jemná motorika, pravolevá orientace – uvolnění jemných svalů ruky (zápěstí, prstů), správné držení psacího náčiní, účelný grafický projev (psaní, kreslení), koordinace oka - ruky. Děti jsou podporovány v činnosti manipulace s předměty: navlékání, přesívání, trhání, stříhání, skládání atd. Jsou zařazovány také činnosti, jako např. oplachování či utírání nádobí. Ruka je uvolňována psáním do písku, hlíny, mouky, na velkých plochách např. balicího papíru (houbička s barvou, křídly apod.), cvičením s říkadly či s písničkami. Součástí jsou cvičení pravolevé orientace v prostoru i na ploše papíru.

Dovednosti řečové, komunikační – děti jsou podporovány ve vyjadřování vlastních myšlenek, v popisu zážitků a zkušeností s danými jevy, ve stejné míře rozvíjíme další složku komunikace – naslouchání. Seznamujeme se s návyky správného dýchání a zdravého tvoření lidského hlasu a řeči pomocí technik dramatické výchovy. Jazyková příprava, smyslové vnímání, tvořivost, paměť – podpora sluchové analýzy a syntézy (rozklad slova na hlásky, slabiky), podpora paměti – učíme se říkadla a básně, dovedeme zazpívat písně, převyprávět pohádky.

Předmatematické představy – podpora názorného myšlení a následného přechodu ke konkrétním logickým operacím. Využíváme přírodních materiálů – metrový klacek, početní operace prostřednictvím šišek, kamínek, klacíků. Základní podoba řešení úloh – vycházíme ze schémat, které jsou dítěti blízké a známé. Metody pokusu – omylu, zobecňování, nacházení vlastních argumentů, osvojení si základního matematického jazyka (přiměřeně věku).

Děti mají k dispozici každý svou složku, ve které jsou uloženy pracovní listy, které pomáhají trénovat různé oblasti. S pracovními listy pracujeme s dětmi ze začátku individuálně, později i skupinově. Snažíme se, aby se děti naučily správně sedět, držet tužku špetkovým úchopem, dokončit úkol, ale také vydržet v klidu sedět u stolu a soustředit se pouze na svůj úkol.



Na začátku školního roku (většinou v říjnu) se předškoláci vydávají na Předškoláckou výpravu na Lysou horu. Je to výprava na dva dny (s jedním přespáním), kde mají děti i průvodci možnost vystoupit ze své komfortní zóny, překonat sám sebe, posunout své fyzické i psychické hranice a vychutnat si pocit, že všechno společně zvládli.

VI. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

1. PŘIJETÍ DÍTĚTE DO LMŠ

Děti jsou do LMŠ Vrabčí hnízdo přijímány ve věku od 3 let (pokud to kapacita školky umožňuje je možné přijmout dítě od 2,5 let) do 6 let věku. Přihlášky lze podávat celoročně elektronicky. Přihláška není závazná, ale zájemce z řad zákonných zástupců evidujeme v pořadníku školy na určený školní rok a v případě uvolnění místa je vždy kontaktujeme.

V měsíci květnu je vypisováno řádné přijímací řízení. V případě přijetí je se zákonnými zástupci dítěte podepsána závazná smlouva, která vymezuje práva a povinnosti smluvních stran včetně rozsahu docházky a platebních podmínek. Pro nástup dítěte do LMŠ je nutné doložit přihlášku k předškolnímu vzdělávání, potvrzení praktického lékaře a následně pak podepsanou závaznou smlouvu. Maximální počet dětí je 24 na daný den. Podmínkou pro vstup dítěte do LMŠ je schopnost zvládnout adaptaci tak, aby nedošlo k narušení vývoje dítěte. Dalším požadavkem je minimální míra sebeobslužnosti (je schopno se samo najíst, napít a je bez pleny).

2. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

2.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přijímáme, pokud to naše podmínky umožňují. Vnímáme to jako vzdělávací potenciál, ale také si uvědomujeme potřebu odbornosti. Tyto děti tak mohou být začleněny do běžného života mateřské školy a věříme, že by to přinášelo obohacení pro všechny zúčastněné. Všichni pedagogové se pravidelně vzdělávají, ředitelka školy má vzdělání v oboru speciální pedagogiky.

Minimálně jednou ročně navštěvuje mateřskou školu logopedka, která provádí depistáž a doporučuje rodičům případnou následnou péči.

Školka má adresář odborných poradenských pracovišť se kterými spolupracuje.

LMŠ Vrabčí hnízdo při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vychází z paragrafu 16 odst. 9 školského zákona a paragrafu 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

2.2 Vzdělávání dětí nadaných



V LMŠ probíhá vzdělávání dětí převážně individuální formou, kterou můžeme dětem poskytovat především z důvodu menšího kolektivu dětí a neustálé přítomnosti minimálně dvou pedagogů. Snažíme se u dětí rozvíjet všestranné dovednosti a vědomosti, jde nám především o harmonický rozvoj. Snažíme se děti podporovat nejen v tom, v čem vynikají, ale také v tom, co jim příliš nejde. Vnímáme výhodu smíšeného kolektivu dětí, kdy se děti navzájem mohou posouvat ve svých dovednostech.

U dětí nadaných budeme poptávat posouzení dítěte Pedagogicko-psychologickou poradnou a spolupráci na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu. Posuzování mimořádného nadání zajistí LMŠ na základě žádosti rodičů. Nadané dítě lze dle vyhlášky č.27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, považovat především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

2.3 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola Vrabčí hnízdo je připravena poskytnout jazykovou podporu vícejazyčným dětem. Pro děti z bilingvních rodin, či děti cizinců jsme připraveni vypracovat Plán jazykové podpory. V případě, že by takových dětí bylo přijato více, je možné zřídit skupinu pro jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Naším cílem je vytvořit podmínky pro emoční bezpečí, spokojenost a osobnostní rozvoj.

3. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Do lesní mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla od 3 let. Výjimečně, pokud to kapacita školky dovoluje, lze přijmout i dítě mladší 3 let, které splňuje podmínky k přijetí (zvládá základy hygieny a sebeobsluhy). Rámcové cíle a záměry vzdělávání jsou vhodné také pro děti od dvou do tří let. Pedagogové v našem týmu mají také kvalifikaci "Chůva pro děti do zahájení školní docházky".

Pro děti v tomto věku doporučujeme zejména třídní model docházky, který umožňuje postupnou adaptaci dítěte a ponechává dětem dostatek času tráveného s rodiči.

VII. EVALUAČNÍ SYSTÉM

V LMŠ Vrabčí hnízdo se zaměřujeme na hodnocení projevů a chování dětí, jejich radost, a také na spokojenost zákonných zástupců. Pozorujeme, zda jsou děti radostné, aktivní, vyhledávají činnosti, nestranní se příliš kolektivu, hovoří spolu, pomáhají si, konflikty



se snaží řešit smírem, vnímají druhé děti, tolerují jejich potřeby, sdílí s ostatními svoje výtvary a zážitky.

Spokojenost zákonných zástupců je důležitým aspektem naší denní práce. Samotný fakt, že si zákonní zástupci vybrali naši LMŠ, svědčí o tom, že s alternativním programem vzdělávání dětí souhlasí, aktivně se podílejí na životě školy, zejména při organizování denního provozu, slavností, brigád a při drobných opravách.

Vytvářením bezpečného a láskyplného prostoru plného podnětů pro rozvoj tvořivosti dětí je vedeme k prožívání radosti ze života. Poskytování vhodných vzorů k napodobování, podpora rozvoje tvůrčí fantazie prostřednictvím volné hry, rozvíjení schopnosti soucitu, spolupráce, sdílení a sociální sounáležitosti, rozvíjení sebevědomí, sebedůvěry, sebeúcty, kladného sebehodnocení dětí nám umožňuje sledovat rozvoj a vzdělávací pokroky jednotlivých dětí.

1.EVALUACE DĚTÍ

LMŠ Vrabčí hnízdo se inspirovuje metodikou podle J. BEDNÁŘOVÁ / V. ŠMARDOVÁ: Diagnostika dítěte předškolního věku: Co by dítě mělo umět ve věku od 3-6 let. Computer Press 2011. LMŠ má vypracovaný vlastní evaluační systém sledování vývoje kompetencí a vzdělávacích potřeb dětí. Pedagogové mají rozdělené děti, které průběžně sledují - záznamy o dětech zaznamenávají do Evaluačního archu dítěte.

Zamýšlíme se nad tím, co dětem prospívá, co je baví a posiluje, v čem vynikají a na co je třeba se cíleně zaměřit. Tato pozorování nám pomáhají k dětem hledat cestu. Hodnocení jednotlivých dětí probíhá na základě průběžného sledování dětí. Závěry jsou v případě potřeby předávány zákonným zástupcům formou osobního sdělení. Na evaluaci dohlíží ředitelka LMŠ. Osobní kontakt zákonných zástupců a pedagoga je vítaný, prostor pro rozhovor je vyhrazen především v konzultačních hodinách po individuální domluvě.

Pedagogické rady se konají minimálně 3x ročně, případně dle potřeby a slouží jako zpětná vazba na to, co děti v LMŠ za uplynulý čas prožily. Vzdělávací program je dále průběžně hodnocen prostřednictvím zpětné vazby mezi pedagogy na konci každého dne a týdne. Každodenní písemný zápis do třídní knihy reflektuje řízenou i volnou činnost dětí a pořizuje jej pedagog. Na zápisy v třídní knize dohlíží ředitelka LMŠ.

2. EVALUACE LMŠ

Rodičovské schůzky se konají minimálně 2x ročně, v případě potřeby jinak. Pozvánku s programem rozesílá LMŠ e-mailem nejpozději 14 dní před konáním rodičovské schůzky.



Zákonným zástupcům je doporučováno se pravidelných setkání zúčastnit z důvodu zajištění oboustranné informovanosti a spokojenosti.

1x ročně je zákonným zástupcům zasílán dotazník spokojenosti. Kritérii hodnocení v tomto dotazníku jsou spokojenost zákonných zástupců s výchovně vzdělávacím procesem a profesionalitou pedagogů, spokojenost zákonných zástupců se stravováním a prostředím v LMŠ. Hodnotí se také společné akce a zákonní zástupci jsou vyzváni, aby podávali své návrhy na zlepšení. Výsledky dotazníku jsou vyhodnocovány ředitelkou LMŠ a zasílány zákonným zástupcům e-mailem.

3. AUTOEVALUACE LMŠ

Hodnocení LMŠ probíhá minimálně 1x ročně. Pracovníci LMŠ provádějí autoevaluaci na týmovém víkendů. Nástroji autoevaluace jsou evaluace ŠVP, SWOT analýza, revize Etického kodexu. V průběhu roku probíhá také pravidelné sebehodnocení pedagogů podle kritérií popsaných v tomto ŠVP.

3.1 SWOT analýza

SWOT analýza je nástrojem dlouhodobého plánování, komplexně hodnotí fungování LMŠ a pomáhá nalézt problémy nebo nové příležitosti k růstu. SWOT analýza se skládá ze dvou částí, které mají dvě podčásti: Interní - Silné stránky a Slabé stránky. Externí - Příležitosti a Hrozby. Hodnotí převážně tato kritéria:

- **materiální, technické, hygienické a další podmínky:** Má škola potřebné podmínky k naplnění cílů, které si formulovala? Daří se podmínky zlepšovat a zkvalitňovat?
- **pedagogický styl a klima školy:** Je v mateřské škole přátelská a vstřícná atmosféra? Přístupují pedagogové k dětem s dostatečným porozuměním? Chovají se k sobě pedagogové vstřícně a s respektem?
- **spolupráce s rodinami dětí:** Daří se komunikovat se zákonnými zástupci všech dětí? Jsou názory zákonných zástupců brány v potaz ve všech situacích týkajících se jejich dětí? Je program spolupráce se zákonnými zástupci dostatečně bohatý? Je pro zákonné zástupce zajímavý?
- **formální vzdělávací nabídka, plánované aktivity:** Jsou integrované bloky vhodně postaveny? Vyhovují pedagogům? Přinášejí očekávané výsledky? Umožňují využívat dostatečně metod a forem prožitkového a situačního učení? Nejsou pedagogové příliš svazováni svými plány? Mají dostatek prostoru pro vlastní tvořivost a improvizaci? Poskytují pedagogové dětem dostatečný prostor pro samostatné objevování a tvůrčí činnosti? Mohou děti skutečně volit činnosti, které je baví?
- **naplňování individuálních vzdělávacích potřeb dětí:** Známe vzdělávací potřeby dětí? Dbají pedagogové důsledně na zohledňování individuálních potřeb jednotlivých dětí?



- **výsledky vzdělávání:** Jaké jsou výsledky vzdělávání? Dosahují děti očekávaných vzdělávacích pokroků? Umíme pokroky v rozvoji a učení dítěte poznat a zhodnotit je? Jsou zákonní zástupci s výsledky vzdělávání dětí spokojeni?
- LMŠ Vrabčí hnízdo se v rámci dobré praxe řídí nejen platnou legislativou pro předškolní vzdělávání, ale opírá se v rámci evaluace i o **STANDARDS KVALITY** LMŠ, vytvořených v rámci projektu Profesionalizace lesních MŠ v roce 2014.

3.2 Sebehodnocení pedagoga

Pedagogové LMŠ využívají pro svou sebeevaluaci sebehodnotící tabulku. Své výstupy pedagog zpracovává 1x ročně v měsíci lednu do sebehodnotící zprávy, kterou odevzdává ředitelce LMŠ, následně probíhá vzájemná hospitace u pedagogů na kterou navazuje sebehodnotící pohovor. Výstupy z pohovoru zpracovává ředitelka LMŠ a ukládá je na disk LMŠ.

3.3 Etický kodex pedagoga LMŠ

K autoevaluaci slouží pedagogům a nepedagogickým pracovníkům LMŠ Vrabčí hnízdo také Etický kodex pedagoga LMŠ, který je každoročně reflektován na týmovém víkend. LMŠ Vrabčí hnízdo má vytvořen také vlastní etický kodex, který vychází z etického kodexu vypracovaného Asociací lesních mateřských škol. Etický kodex je závazný pro všechny pracovníky LMŠ Vrabčí hnízdo.

Pedagog ve vztahu k sobě

1. Pedagog reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat.
2. Pedagog dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce.
3. Pedagog o sebe pečuje ve všech rovinách.

Pedagog ve vztahu ke kolegům

1. Pedagog v rámci profesních kompetencí respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti.
2. Pedagog v rámci tvůrčí spolupráce týmu komunikuje otevřeně a uplatňuje metody konstruktivní kritiky.
3. Pedagog si je vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu.

Pedagog ve vztahu k dětem



1. Pedagog zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje.
2. Pedagog vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou.
3. Pedagog vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě.

Pedagog ve vztahu k zákonným zástupcům dětí

1. Pedagog si je vědom hranic profesních a osobních vztahů se zákonnými zástupci a zachovává mlčenlivost o důvěrných informacích rodiny.
2. Pedagog respektuje expertní roli zákonného zástupce k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně se zákonnými zástupci komunikuje o rozvoji dítěte.
3. Pedagog aktivně vytváří prostor pro spolupráci se zákonnými zástupci.

Pedagog ve vztahu k LMŠ Vrabčí hnízdo

1. Pedagog souzní a jedná v souladu s filozofií, pedagogickými východisky, cíli a metodami organizace.
2. Pedagog je nositelem udržitelného rozvoje, pečuje o společný prostor.

Pedagog ve vztahu k okolnímu prostředí

1. Pedagog reprezentuje svou práci v souladu s filozofií LMŠ.
2. Pedagog jedná v souladu s udržitelným rozvojem v sociální, ekonomické a ekologické rovině.
3. Pedagog užívá know-how členů Asociace LMŠ jen s jejich souhlasem.